

cipio et sumptum ex doctrina Augustini, quamvis non sit facile declarare quid sibi voluerit Augustinus in illa differentia constituenda, vel in quo posita sit: tamen utrumque illam explicare conati sumus, lib. 3 de Auxiliis, cap. 15, num. 16. Ex ibi vero dictis intelligi potest, difficultatem illius loci non esse propriam hujus nostræ sententiæ, sed in omni opinione de gratia efficaci, vel de præscientia Dei conditionata, vel de modo explicandi perseverantiæ donum, locum habere. Nam si gratiæ efficacitas ponatur in prædeterminatione physica, tam necessaria erit angelis sicut hominibus, ut et dicto loco et paulo antea probavi. Idemque ostensum est cum proportionem de vocatione congrua. Nam hæc congruitas etiam respectu hominum in natura lapsa, non postulat essentialiter majus aliquod auxilium, ad unumquemque actum, quam per se necessarium sit in ratione principii et actualis influxus seu concursus ad talem actum eliciendum. Licet enim corruptio naturæ lapsæ augeat difficultatem operandi supernaturales actus, hæc tamen difficultas nec in singulis actibus semper intervenit, nec regulariter tanta est, ut tollat potestatem simpliciter illam vincendi cum eisdem auxiliis, cum quibus in statu integræ naturæ fieri possunt. Consistit ergo congruitas, loquendo per se, in hoc quod Deus conferat auxilium præveniens eo tempore et occasione, cum prævidet habiturum effectum, cooperante simul libero arbitrio: at hæc congruitas, tam in angelis quam in hominibus in natura integra necessaria fuit, tum ad bene operandum, tum etiam ad perseverandum in gratia. Ergo etiam in hac parte est in his omnibus eadem ratio gratiæ electionis ad talem vocationem congruam, quatenus talis est, et consequenter etiam ad gloriam.

13. *Ratio aliquorum, cur præelectio ponatur in hominibus non in angelis. — Impugnatur.* — Solum posset discrimen aliquod constitui juxta illam sententiam, quæ nec prædeterminationem physicam, nec conditionatam scientiam admittit: et consequenter, nec vocationem congruam præcognitam et intentam, ut talem eo modo quo a nobis explicata est. Nam qui sic opinantur, nullam habent rationem ponendi in angelis vel hominibus in statu innocentiae præelectionem aliquam, nec differentiam aliquam inter salvandos et damnandos ex parte voluntatis antecedentis et præordinationis efficacis Dei ante præscientiam absolutam, sed ex sola tali præscientia. In hominibus vero lapsis possunt illam admittere propter specialem difficultatem et periculum ortum ex naturæ corrup-

tione. Verumtamen, et fundamentum illius sententiæ mihi probabile non est: præsertim in doctrina Augustini, in qua nunc versamur, et explicare intendimus: et præterea, ex parte hominum in natura lapsa non potest differentia illa universaliter subsistere. Cur enim etiam in hoc statu non salvabuntur multi cum solis auxiliis ordinariis gratiæ: cum multi (præsertim parvuli) per solum unum actum baptismi salventur, et interdum adulti per unum actum contritionis vel confessionis in fine vitæ factum, qui per commune auxilium gratiæ haberi potest. Poterit ergo tale auxilium in multis hominibus lapsis esse efficax et congruum in re ipsa, etiam si supponatur DEUS non præcognoscere illam congruitatem per scientiam conditionatam, donec illam efficientiam videat per scientiam visionis: et consequenter dicatur non intendisse Deum antecedenter illud auxilium, ut efficax est, sed tantum consequenter acceptare illud, postquam vidit tale esse futurum, ergo illo modo possent salvari multi homines lapsi, etiamsi præelecti non essent. Ergo ex hac parte non potest differentia illa sustineri juxta illam sententiam. Et aliunde habet ille modus, præelectionis sine certa ac definita præscientia mediocriorum infallibilium imperfectiones, quas supra caput septimum commemoravi, quia oportet juxta illam sententiam, Deum in incertum tendere et quasi tentando media applicare, donec aliquod succedat, quod est Deo indignum, ut dicebam. Igitur nullo modo potest differentiae ratio, quoad hanc partem inter angelos et homines, vel inter homines in diversis statibus naturæ lapsæ vel integræ, assignari.

14. *Mens Augustini aperitur, et differentia quoad perseverantiam inter homines et angelos assignatur.* — Dices: quid ergo ad Augustinum, vel quæ est differentia ab illo intenta? Respondeo, quoad negotium prædestinationis vel electionis nullam video: nec etiam quoad modum dandi utrisque gratiam efficacem præveniensem, sive ad conversionem perfectam in Deum, sive ad perseverantiam unicuique personæ vel statui accommodatam, atque hoc solum necessarium est, ut in præelectione ad gloriam non sit inter illos differentia constituenda. In ipso vero dono perseverantiæ videtur ab Augustino differentia constitui, quæ duplex intelligi potest. Una est, quod de facto nulli hominum datum est auxilium ad perseverandum in statu innocentiae, sed tantum ad posse perseverare: in statu vero naturæ lapsæ datur multis hominibus. Hoc autem discrimen non potest ad angelos applicari, nam multis etiam angelorum

datum est auxilium ad actu perseverandum, non vero omnibus. Alia ergo differentia est, quod ipsummet auxilium ad actu perseverandum per majora datur auxiliis hominibus lapsis, quam datum est angelis vel daretur hominibus in statu innocentiae. De qua differentia an universaliter vera sit, dicemus inferius, tractando de dono perseverantiæ: nunc necessaria ad præsentem quæstionem non est.

CAPUT X.

DECRETUM GRATUITUM, QUOD DEUS HABUIT DE ÆTERNA FELICITATE PLURIUM ANGELORUM, ET HOMINUM FUISSE DEFINITUM QUOAD PERSONAS, ET GRADUS GRATIÆ, ET GLORIÆ.

1. *Prima opinio.* — Aliquorum opinio fuit, quamvis Deus antecedenti voluntate, qua ex se voluit homines et angelos salvare, absolute definierit, ut aliqui infallibiliter salvarentur, et fortasse etiam certum ac definitum numerum salvandorum præscriperit, ita ut minor esse non posset, non tamen in eo signo personas in particulari designasse; ac proinde voluntatem illam ex vi sua non fuisse determinatam ad has personas, donec per scientiam prævisa est earum libera cooperatio cum antecedente gratia. Ita refert D. Thomas, d. q. 23, art. 7.

2. *Rejicitur præcedens opinio.* — Hæc vero opinio probari nullo modo potest, id eoque merito est antiquata et ab omnibus rejecta. Primo quidem, quia Deus in sua providentia, et præsertim in primariis effectibus ejus, non præfinit confuse et generatim quod faciendum est, sed omnino distincte et perfecte. Deinde, quia alias de nullo homine vel angelo in particulari esset verum, quod Paulus ait: *Non est volentis neque currentis, sed Dei miserentis.* Nec posset alicui dici illud: *Quis te discernit?* quia DEUS ex vi suæ voluntatis absolute neminem discerneret, etiam in ordine electionis et prædestinationis, et ita non ex sola voluntate ejus hæc misericordia dependisset: sed semper usus arbitrii esset jungendus et ut prævisus supponendus. Denique si attente expendatur, quæ cap. 8 et 9 adducta sunt, omnia procedunt de electione personarum in individuo, quarum est propria electio et dilectio. Si considerentur etiam dicta de conditionata præscientia, constabit, circa personas, et earum opera in particulari versari: ac proinde voluntatis decretum quod illam supponit, eodem modo fuisse

definitum. Et ex hoc principio facile solvitur fundamentum illius sententiæ, ut in superioribus etiam tactum est, et latius in lib. 3, de Auxiliis, et ex sequenti puncto etiam intelligitur.

3. *Secunda opinio.* — *Posita præscientia conditionata salvatur libertas cum prædestinatione.* — Alii ergo dixerunt, decretum quidem illud fuisse ad certas et individuas personas definitum, quas Deus salvare statuit et ad beatitudinem perducere: non tamen per illud, ut sic, definisse Deum unicuique illarum personarum certum terminum, seu gradum gratiæ, vel gloriæ, ad quam singulæ sint perventura. Sed hoc post præscientiam fuisse quasi approbatum, per voluntatem quamdam veluti complacentiæ. Quod etiam inventum videtur ex timore tollendi libertatem, si omnia in particulari præfinitur. Sed sic opinantes, timuerunt ubi non erat timor, videnturque non agnovisse præscientiam conditionatam certissimam et infallibilem omnium liberorum effectuum in particulari, qua posita, nihil difficultatis est in componenda libertate circa omnia media cum fine præfinito in particulari, quoad certum gradum et perfectionem intensivam, imo et quoad omnes circumstantias.

4. *Conclusio.* — Dicendum ergo est, Deum illo gratuito et absoluto decreto non tantum gloriam indefinite suis electis voluisse, sed illam etiam singulis, in gradu certo, ac definito præparasse, eodem actu et modo præordinando illam varietatem mansionum, quam Christus dixit esse in regno Patris sui. Hoc significavit Augustinus exponens hæc verba Christi, tract. 68, in Joan., ubi inquit, quomodo dixerit Christus Dominus: *In domo Patris mei mansiones multæ sunt:* et subdidit: *Vado parare vobis locum.* Et respondet, mansiones jam esse in prædestinatione et electione, parari autem gubernatione. Sic etiam Bernardus, serm. 23, in Cant.: *Non omnibus, inquit, uno in loco frui datur gratia et secreta sponsi præsentia, sed ut cuique paratum est a Patre, non enim nos ipsum elegimus, sed ipse elegit nos et posuit nos et ubi unusquisque fuerit, ibi erit.* Idem asseruit D. Bonaventura, tom. 2, opusc., tractat. de septem itineribus æternitatis, distinct. 1, sect. 2.

5. *Probatur conclusio.* — *Hic modus electionis non repugnat libertati.* — Ratio hujus assertionis est eadem, quæ præcedentium, nam hic modus electionis et intentionis non repugnat libertati nec gratiæ, aut justitiæ et est consentaneus divinæ perfectioni et providentiæ, ergo. Major, quoad primam partem de libertate pa-

tet eadem ratione, quia Deus per hanc intentionem non mutat voluntatem humanam, impediendo modum operandi ejus, sed potius accommodat media, quæ suaviter illam moveant et infallibiliter. Item, vel Deus determinat physice voluntatem, salva libertate, et sic per illud medium poterit illam definitam intentionem exequi, salva etiam libertate, vel movet efficaciter per gratiam congruam, supposita conditionata præscientia, et sic etiam per eandem congruam vocationem infallibiliter consequetur eundem gradum gloriæ, quantumvis in particulari definitum. Vel si nec physica prædeterminatio, nec præscientia conditionata placet, neganda erit præelectio ad gloriam, non solum ad definitum gradum, sed quocumque modo. Vel si dicatur, præscientiam confusam mediorum satis esse, quia si hoc medium non succedat, aliud applicabitur; idem dici poterit in utroque modo electionis, quamvis revera in neutro satisfaciatur. Ergo in nullo dicendi modo subest probabilis ratio timoris lædendi libertatem per electionem ad definitum gradum gloriæ, magis quam per electionem ad gloriam indefinite.

6. *Nec repugnat divinæ gratiæ aut justitiæ.*

— Quod alteram vero partem de gratia, respectu electorum res manifesta est: nam illis fit maximum beneficium, respectu vero non electorum constabit inferius, eis non propterea denegari sufficientem gratiam, ergo ex neutro capite repugnat hæc electio cum divina gratia. Neque etiam cum justitia, quia Deus est liber et supremus Dominus, et conferendo huic beneficium, non negat alteri debitum, ergo nulla est injustitia. Quin etiam pertinere ad perfectionem divinæ providentiæ, patet primo, quia Deus in suis actibus non procedit confuse, sed distincte et in particulari, nam illud aliud videtur semper provenire ex imperfecta cognitione. Secundo, quia Deus non intendit hoc bonum electorum solum tanquam privatum hujus, vel illius personæ, sed tanquam commune bonum hujus regni cœlestis, et ideo per se intendit varios gradus et sedes ejus: ergo totum illud cadit sub adæquatam intentionem Dei. Tertio, ipsa varietas effectuum et mediorum ostendit nobis hujusmodi fuisse Dei intentionem Dei. Quarto, quia ut dixi, eadem est ratio de quibusdam et de omnibus electis. Quis autem neget beatissimam Virginem fuisse præelectam ad cumulum gloriæ, quam habet? Idemque est suo modo de apostolis et aliis sanctis præcipuis. Idem ergo est de omnibus dicendum.

7. *Hæc prædefinitio est etiam de gradu gloriæ accidentali non supponente peccatum.* — Solum adverto, hoc præcipue intelligi de gradibus beatitudinis, quoad essentiam ejus. Et potest etiam extendi ad accidentalia præmia, quæ peccatum non supponunt necessario. Si autem est in gloria aliquod accidentale donum, quod necessario supponit peccatum illud non potuit cadere sub hanc primam intentionem, quia necessario debet supponi permissio et prævisio talis peccati, ut infra latius declarabo.

8. *Objectio.* — *Solutio.* — Potest vero quis objicere, quia sequitur, pervenire hominem aliquando in hac vita ad eum statum gratiæ in quo jam non possit crescere, nimirum si ad definitum gradum attingat. Imo etiam sequi, per Deum stare quominus homo sanctior fiat, quam sit de facto, quia quantumvis homo conetur, nunquam poterit excedere gradum sibi infinitum. Sed hæc facilia sunt consideranti, voluntatem illam Dei non impleri, nisi per sapientem providentiam ejus, per quam ita disponit uniuscujusque actiones et vitæ progressum, ut tunc vita finiatur, quando impletur mensura ejus. Et ideo ad primam illationem, absolute est neganda sequela, quia quamdiu homo in hac vita vivit, potest crescere in gratia et prædestinatio non impedit hoc, imo juvat: quod autem vita finiatur simul cum termino prædestinationis, hoc non repugnat cum illo principio. Et eodem modo respondendum est ad alteram partem, in executione semper esse parata homini auxilia, quibus possit operari et crescere, quantum voluerit, imo raro aliquem adæquate respondere vocationibus DEI; et nihilominus has vocationes et auxilia non æqualiter omnibus dari, sed juxta mensuram divinæ voluntatis et dispositionis uniuscujusque quoad plura eorum, licet non quoad omnia, ut infra latius declarabimus.

CAPUT XI.

AN HOC DECRETUM DANDI GLORIAM PRÆDESTINATIS, FUERIT EORUM ELECTIO, VEL DILECTIO ET QUOMODO HÆC DIFFERANT.

1. *Certum est hoc decretum esse dilectionem.*

— Disputatio hæc fere pertinet ad explicandas varias locutiones et sententias auctorum, tamen in materia tam gravi neque hoc prætermittendum est, ne ambiguitas verborum, vel confusionem pariat, vel periculum errandi creet. Scholastici ergo Doctores pro certo ha-

bent, decretum illud esse dilectionem Dei et valde magnam, ut constat ex D. Thoma dict., art. 4, quæst. 23, et omnibus ibi scribentibus, et in 1, dist. 40 et 41. Neque in eo dubitare quispiam potest, quia diligere aliquem est velle illi bonum, sed per hoc decretum vult Deus prædestinato maximum bonum, nempe gloriam æternam, ergo illum illigit est ergo actus ille vera dilectio.

2. *Rationes dubitandi.* — Quin potius dubitare theologi. An hæc dilectio prædestinati sit major, quam illa, qua Deus diligit reprobum eo tempore, quo justus est, ut videre est apud D. Thomam, 1 part., quæst. 20, art. 4, ad 5, et Alensis, 1 part., quæst. 32, Memb. 2. Et in summa respondent simpliciter et absolute plus amari prædestinatum, ratione hujus voluntatis, seu decreti gratuiti dandi gloriam, quia simpliciter Deus vult ei majus bonum, scilicet vitam æternam, tamen secundum quid, seu pro illo tempore, quo præscitus est justus et prædestinatus est in peccato, plus amari reprobum, quia pro tunc est acceptus ad gloriam, ad quam, secundum præsentem illius temporis justitiam, non est acceptus prædestinatus peccator.

3. Sed contra, nam per hunc actum dilectionis diligitur prædestinatus, etiam pro eo tempore, in quo non est justus, ergo jam pro eo tempore plus diligitur simpliciter et absolute. Patet consequentia, quia illa dilectio in se est simpliciter major, ergo pro omni tempore, pro quo denominat hominem dilectum, denominat etiam magis dilectum. Respondetur ex mente D. Thomæ supra, amorem Dei esse causam bonitatis rei amatæ, et ideo pro quocumque tempore, plus diligere Deum illam personam, cui pro eodem tempore majus bonum confert. At eo tempore, quo prædestinatus non est justus et reprobus est justus, majus bonum confert Deus reprobo, quam prædestinato, quia confert præscito gratiam, quam non confert prædestinato, et ideo pro eo tempore simpliciter plus amat præscitum, quem pro tunc facit meliorem.

4. Sed adhuc urgeo. Nam vel hinc sequitur, Deum pro illo tempore non diligere prædestinatum: vel difficultas non expeditur. Patet, quia si pro illo tempore diligit, ergo etiam pro illo tempore plus diligit. Probatur consequentia, quia per amorem majorem pro eodem tempore diligit. Item quia in illo tempore ad majus bonum diligit. Quod si hoc non satis est, ut magis eum diligat, quia pro tunc non confert illi majus illud bonum, ergo non suf-

ficiet ut absolute diligat (dilectione utique supernaturali, de qua est sermo), quia ex vi illius voluntatis, nullum bonum supernaturale ei confert, ut suppono. Quod si tandem hoc concedatur, sequitur illud decretum non esse veram dilectionem Dei, contra hypothesim factam. Patet sequela, quia per illud decretum formaliter spectatum, vel nunquam Deus diligit hominem, vel semper, ac continuo diligit, quia ex parte Dei ille actus semper manet immutatus et mutatio, quæ fit in homine pro diversis temporibus, non provenit ab illo actu formaliter spectato, cujus signum est (quia ille homo in omni tempore et statu tam peccati, quam gratiæ, semper manet prædestinatus, seu præordinatus ex vi illius actus ad vitam æternam) ergo, si hoc satis est ad dilectionem, semper denominat dilectum, vel si non est satis, nunquam denominat. Videtur autem ulterius ex dictis concludi, non esse satis, quia Deus non amat, nisi bonum et quia ejus voluntas non præsupponit bonum, ideo non amat, nisi faciendo bonum: at per illum actum, ut sic, Deus non facit hominem bonum, ergo per illum actum non diligit hominem. Probatur minor, qui stante illo actu et formali denominatione ejus stat, hominem non esse bonum: ergo per illum actum Deus non facit hominem bonum.

5. *Conclusio.* — *Distinctio duplicis dilectionis erga homines.* — Nihilominus dicendum est, actum illum esse veram dilectionem Dei erga hominem, ut est communis sententia, quæ jam satis probata est. Possumus autem distinguere duplicem Dei amorem. Unum, quo tantum ordinat hominem ad aliquod bonum; aliud, quo confert illi tale bonum. Ut inter homines propositum dandi alicui bonum aliquod, dilectio quædam est, etiamsi non statim moveat facultatem ad bonum illud conferendum. Et in Deo ipso non solum est signum præsentis amoris collatio alicujus doni, sed etiam promissio boni conferendi. Sicut quando DEUS promisit Abrahamæ futuram ex ipso Christi generationem, eo ipso ostendit præsentem amorem specialem erga ipsum, licet nondum bonum illud ei præstaret. Est ergo in Deo verus amor præordinans hominem ad aliquod bonum, secundum rationem distinctus ab eo amore, qui consistit in actuali collatione talis boni et prior dici potest amor propositi et intentionis, posterior vero executionis. Unde cum dicitur, Deum non amare eum, quem non facit bonum, universe intellectum, simpliciter falsum est: nam illum, quem decrevit facere

bonum pro aliquo tempore, ac deinceps pro tota æternitate, amat etiam pro illo tempore quo illum non facit bonum, quia etiam tunc ordinat illum ad tale bonum: amat ergo pro tunc amore ordinativo, non collativo talis boni pro tunc. Est ergo propositum illud, seu decretum salvandi aliquem, vera dilectio Dei.

6. *Difficultas de actu electionis ex D. Thomam.*—De actu vero electionis nonnulla difficultas est, propter D. Thomam, qui, art. 3, q. 23, distinguit inter dilectionem et electionem, et dilectionem dicit præcedere in DEO ante electionem, quamvis in homine aliquando contingat prius eligere, quam diligat. Ut cum quispiam eligit aliquem, ut cum eo contrahat amicitiam. Ratio ejus est, quia, ut unum præ alio eligatur, supponitur esse bonum, imo melius alio, quia electio supponit aliquam inæqualitatem et excessum in re, quæ eligitur. Si ergo hic eligitur et non alius, supponitur hic bonus et non alius. At respectu divinæ voluntatis bonum non supponitur ad dilectionem, sed potius ab illa procedit: ergo necesse est, ut dilectio præcedat electionem. Quam doctrinam explicans Cajetanus addit, etiam in voluntate humana electionem supponere aliquam dilectionem, saltem earum proprietatum, seu virtutum, propter quas aliquid eligitur, ut in exemplo posito, quando quis eligit alium in amicum, semper est propter aliquam conditionem sibi gratam, quam in illo cognoscit.

7. *Deus unico actu diligit et eligit prædestinatos.*—*Duplex acceptio electionis.*—Nihilominus censeo, unicum esse voluntatis actum, quos Deus diligit et eligit prædestinatos ad eundem terminum gloriæ et per eas voces solum connotari diversas habitudines. Quod ut declarem, adverto, electionem dupliciter dici, scilicet unius præ alio, quæ videtur esse prima vocis impositio et unius propter aliud, quomodo philosophi morales voluntatem medii propter finem vocant electionem, etiamsi contingat, illud medium unicum esse. Utroque autem modo potest hæc dilectio prædestinatorum electio vocari. Primum probatur, quia ex infinitis hominibus, quos potuisset Deus ad beatitudinem diligere, hos dilexit et non alios: ergo diligendo hos, eos prætulit aliis, ergo ipso actu dilectionis intrinsece eligit illos. Dicitur autem diligere, quatenus eis bonum vult: eligere vero, quatenus eos præfert aliis, quod non facit per alium actum, sed per eundem. Et confirmatur exemplo humanæ electionis. Postquam enim per consultationem plura media apta ad finem proposita sunt, hoc

ipso quod voluntas unum acceptat et non alia, diligit et eligit tale medium. Neque ad electionem necessarium est, ut per voluntatem positivam et quasi directam sequatur medium, quod non eligitur, sed satis est, quod in actu exercito hoc voluntas acceptet, et non aliud: ita ergo est in præsentia. Unde juxta communem locutionem Scripturæ, hæc dilectio prædestinatorum electio vocatur: *Elegit nos in ipso*, ad Ephes. 1.

8. Secundum etiam facile patet ex supra dictis, quia licet Deus velit gloriæ prædestinatis, ut finem ipsorum, tamen hoc ipsum voluit tanquam medium ad manifestanda sua attributa, suamque bonitatem communicandam. Unde ipsius bonitas fuit primaria ratio diligendi electos: ergo talis dilectio intrinsece est propter ipsummet Deum: ergo est electio in altera etiam acceptione.

9. *Respondetur ad D. Thomam.*—Quare ad D. Thomam respondeo, nunquam dicere hos esse plures actus, quamvis de illis, ut de pluribus loquatur ad explicandas varias relationes. Inter quas prima est ad objectum in quantum voluntas Dei vult ibi bonum: deinde vero resultat altera, quæ est prælationis ad alios: nam sub ea ratione D. Thomæ de electione loquitur. Nec vero censeo necessarium, ut electio supponat inæqualitatem præsertim in ordine consultationis et intentionis: nam ex mediis æqualibus potest voluntas unum accipere et alia omittere. Quod maxime est in voluntate divina necessariam, ut etiam D. Thomas, art. 5, fatetur. Denique etiam in nobis nullam electionem esse censeo, quæ non sit intrinsece aliqua dilectio. Ratio est clara, quia per electionem fertur voluntas in rem, quam eligit tanquam bonam et illi unitur: ergo diligit illam per eundem modum. Ut, in exemplo posito, quando quis eligit aliquem, ut illum habeat familiarem amicum, per ipsammet electionem incipit diligere, quamvis illam dilectionem ad aliam majorem et magis familiarem amicitiam ordinet. Atque etiam e contrario dilectio, si sit unius ex multis, semper est electio, solum carere poterit hæc denominatione, quando unum tantum objectum propter se amandum propositum fuerit.

CAPUT XII.

ELECTIONEM OMNIUM SALVANDORUM IN EODEM SIGNO RATIONIS FACTUM FUISSE.

4. *Prima ratio dubitandi.*—In hoc capite

sermo non est de Christo Domino, sed de cæteris prædestinatis, tam angelis, quam hominibus. Unde prima ratio dubitandi est, quia angeli sancti videntur prius electi ad gloriæ quam homines. Probatur, quia prius sunt electi boni angeli, quam mali prævisi sint peccare, sed homines non fuerunt electi, donec peccatum malorum angelorum fuit prævisum, ergo. Major est certa, quia ante præscientiam peccati angelorum præcessit permissio ejus, ante permissionem vero voluntas creandi, et ordinandi illos (malos scilicet angelos) ad gloriæ, antecedenti voluntate: sed electio honorum simul facta est cum ordinatione malorum ad gloriæ, ergo sine dubio præcessit permissionem, et præscientiam peccati angelici. Minor autem probatur, quia homines electi sunt ad reparandas sedes angelorum, ut aliqui colligunt ex illo Pauli ad Ephes. 1: *Instaurare omnia in Christo, quæ in cælis, et in terra sunt*: et solet etiam accommodari illud Psalm. 109: *Indicabit in nationibus, implebit ruinas*. Unde D. Bernardus, serm. 1, de Adventu, hinc sumpsit rationem, ob quam homines redempti sunt, et non angeli, quia ruinæ angelorum per homines instauratæ sunt, casus autem naturæ humanæ non poterat in inferiori aliqua natura reparari. Et eandem rationem habet Anselmus, lib. 1, cur Deus homo, cap. 16 et 17, ac demique Augustinus, in Enchir., cap. 29, dicit: *Filios Ecclesiæ succedere in sedibus angelorum, ut pace fruantur: quam illi amiserunt*: ergo electio hominum supponit præscientiam angelici lapsus.

2. *Secunda ratio.*—Secunda ratio dubitandi est, quia etiam ipsi homines non videntur simul, et in eodem signo rationis electi. Quia Adam electus fuit ante præscientiam originalis peccati. In majori suppono, Adam electum fuisse, quia salvatus est, Sap. 10, et jam dixi, omnes, qui salvantur, esse etiam electos. Ante peccatum etiam habuit Adam plures effectus suæ electionis, nam gratia, et justitia, quam in sua creatione recepit, effectus fuit electionis ejus, ut nunc suppono, et facile haberi potest ex dictis, capite præcedenti: fuit ergo electus ante præscientiam sui peccati. Minor autem videtur esse clara sententia Augustini, lib. 2, contra duas Epistolas Pelag., cap. 7, de Prædest. et Grat., cap. 3, lib. 1, ad Simplician., quæst. 2, in Enchir., cap. 49, et sæpe alias. Favet etiam D. Thomas, 1 part., quæst. 23, art. 1, ad 3, quatenus ait, terminum a quo prædestinationis humanæ fuisse miseriam peccati. Ratione etiam declarari po-

test, quia si homo non peccasset, fortasse non essent tot homines, quot nunc sunt, vel forte, neque iidem: vel si essent, non tot damnarentur, quot nunc, cum natura esset integra. Præterea, gloria beatorum hominum aucta est occasione peccati, juxta illud: *Ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant*: ergo electio prout a nobis præscripta est, non potuit esse ante præscientiam originalis peccati, quia facta est ad definitum gradum gloriæ, definiri autem non potuit ante prævisum originale peccatum: quia gradus semel definitus immutabilis permaneret, nec posset postea augeri. Item declarari potest ex modo providentiæ, et communicationis gratiæ, quem Deus habuit in statu innocentiae, quia fuit quasi indifferens, et æque communis omnibus hominibus: ergo procedebat ex æquali voluntate dandi omnibus gloriæ: nondum ergo facta erat discretio per absolutam electionem aliquorum. Denique Christus ipse prædestinatus non fuit, nisi prævisio originali peccato, ut habet multorum opinio: sed ipse prædestinatus fuit ante electionem aliorum hominum, quia in ipso electi sunt, teste Paulo ad Ephes. 1, ergo neque alii electi sunt ante præscientiam originalis peccati.

3. *Tertia ratio.*—Tertia difficultas esse potest, quia nec post originale peccatum videntur omnes prædestinati simul electi. Primo, quia nemo eligitur nisi prævideatur futurus: non autem omnes homines simul prævidentur futuri: nam prævidentur eo ordine, quo futuri sunt. Secundo, quia multorum generationes non sunt ex prædefinitione divina, sed ex sola permissione, quia cum peccato fiunt, et tamen multi homines sic geniti, sunt electi, ergo non eliguntur, donec jam prævideantur futuri: igitur non omnes simul eliguntur. Tertio, quia sæpe multi assumuntur ad gloriæ occasione lapsus aliorum. Ut non obscure significatur in illo Apoc. 3: *Tene, quod habes, ne alius accipiat coronam tuam*. Prius ergo, quam unus eligatur ad coronam alterius accipiendam, lapsus alterius prævidetur. Et hæc Dei providentia significatur, Job, cap. 34, cum dicitur. *Conteret multos, et innumerabiles, et stare faciet alios pro eis*. Sic in locum Judæ suffectus est Matthias, Act. 1, et in locum Judæorum vocati sunt Gentiles, Act. 13, et ad Rom. 11, ergo non potuit electio omnium salvandorum hominum in eodem signo rationis fieri.

4. *Prima conclusio.*—*Electio omnium simul fuit.*—*Prima ratio.*—Nihilominus dicendum